Sydän-Savon lomituspalvelu
Ylä-Savon lomituspalvelut

LAUSUNTO

27.6.2017

Sosiaali- ja terveysministeriö
Kirjaamo
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO

kirjaamo@stm.fi

STM 044:00/2016

LAUSUNTO MAATALOUDEN LOMITUSJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMISTYÖRYHMÄN RAPORTTIIN SEKÄ HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEEN LOMITUSPALVELU-JÄRJESTELMÄN LAINSÄÄDÄNNÖN UUDISTAMISESTA

Tilakohtainen loma: uudistusta tarvitaan, koska karjatilojen määrä laskee koko ajan ja tilarakenne muuttuu. Tavoitteena on maatalousyrittäjän tarpeiden ja maatalouslomittajan työajan yhteensovittaminen. Tavoitteena on lomittajan työn osa-aikaisuuden vähentäminen.

Maatalousyrittäjän vuosilomaoikeuden nostaminen **31 päivää / tila** aiheuttaa painetta velvoittaa maatalousyrittäjät **jaksottamaan** vuosilomapäivät tasaisesti ympäri vuoden rahoituksen ja työvoiman riittävyyden ennakoimisen vuoksi.

Pohjois-Savon paikallisyksiköissä on lomituspalveluun oikeutettuja yhden yrittäjän maatiloja (kunnallinen lomitus) 48 %. Kahden yrittäjän tiloista tällä hetkellä on velvollisuus pitää vuosilomaa samanaikaisesti (20 pv) 93:lla tilalla (7,17 %). Tämän hetken tilanteen mukaan 55 % maatiloista (725 tilaa) tilanne paranisi tai pysyisi lähes ennallaan tilakohtaisen lomituksen tullessa voimaan.

Lakimuutos lisäisi yhteisöllisyyttä maatalouslomittajan työssä mm. parityöskentelyn myötä ja näin ollen edesauttaisi jaksamista ja työssä viihtymistä. Tällä olisi mahdollisesti vaikutusta myös poissaolojen vähentymiseen.

Varallaolon ja valvontakäyntien maksullisuus selkeyttää lomitusten järjestelyä ja vähentää maatalouslomittajien kuormittumista kahden päivittäisen käynnin järjestelmässä.

Lisävapaan lisääminen antaa myös mahdollisuuden maatalousyrittäjälle pitää ns. "omia vapaita", koska lisävapaan lomitus olisi henkilökohtainen.

Nykyinen työajanlaskenta järjestelmä on kankea ja ei aina vastaa todellista tilannetta päivittäisistä tehtäväosuuksista.
Kaavamainen järjestelmä tietyin korjauksin olisi tasapuolinen kaikille maatalousyrityksille. **Tuotantosuunnat ja erityyppiset tuotantorakennukset tulisi huomioida**. Lisäksi lomitusta järjestettäessä tulisi huomioida myös lomituksen suorittavan henkilön **henkilökohtaiset ominaisuudet** mm. henkilön ikä ja työkyky ilman, että maatalousyrittäjän lomituskustannukset nousevat.

Työehtosopimuksessa tulee olla yksiselitteinen maininta mikä on yötyötä. Tällä hetkellä ovat olemassa erilaiset yötyön säännökset KVTES:n ja työaikalain mukaan.

Lakiin tulee kirjata, että mm. sijaisapu tulee järjestää niin pian kuin mahdollista ottaen huomioon sillä hetkellä palveluksessa ja käytössä oleva henkilökunta. Työntekijöiden työvuoroluetteloita joudutaan muuttamaan jatkuvasti. Työvuoroluetteloita ei voida muuttaa työnantajan yksipuolisella määräyksellä. Nykyisellä järjestelmällä vakituinen henkilöstö tekee paljon ylitöitä, mikä ei ole kustannustehokasta toimintaa.

Lakiin tulee tuoda enemmän esiin maatalousyrittäjän omavastuuta. Lomitusjärjestelmän ei voida edellyttää toimivan ensisijaisena varajärjestelmänä.

Rahoitus nähdään suurimpana muutoksena ja "ongelmana" - miten voidaan esim. sijaisapujen käyttöä arvioida tasaisesti ympäri vuoden ja turvata lomituspalvelut kaikille maatalousyrittäjille tasapuolisesti, laadukkaasti ja taloudellisesti myös loppuvuonna?

Lomituspalvelun hallinnon käytössä olevien atk-järjestelmien tulee olla nykyvaatimusten mukainen ja mahdollistaa sähköisen palvelun hakemisen. Järjestelmän tulee ottaa huomioon lomitustyön luonne ja työehtosopimus työvuoroluetteloita laadittaessa ja sen tulisi sopia yhteen palkkalaskennan ja taloushallinnon kanssa. Kaksinkertaisesta tallentamisesta ja tiedon siirrosta tulisi päästä eroon ajanmukaisella tietojärjestelmällä.

Lomituksen järjestämiseen sekä päätöksen teon tueksi tarvittavista eri rekistereiden tietomuutoksista tulisi tulla lomituspalvelun atk-järjestelmään tieto reaaliaikaisesti, kuten nykyisin Melan järjestelmästä tulee tieto henkilön eläkepäätöksestä. Tämän tulisi toimia myös Kelan sekä maataloushallinnon atk-järjestelmien kanssa.

KUOPION KAUPUNKI
Sydän-Savon lomituspalvelu

Mirja Jestoi
lomituspalvelujohtaja

IISALMEN KAUPUNKI
Ylä-Savon lomituspalvelut

Pirkko Eskelinen
lomatoimenjohtaja